

**Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji Miasta Elbląg**

- streszczenie w języku niespecjalistycznym

Listopad 2022

Aby wyznaczyć obszar rewitalizacji, wcześniej wyznaczono obszar zdegradowany. Według ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany to obszar, gdzie skupia się wiele negatywnych zjawisk społecznych (takich jak np. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość), a także występuje co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Aby przeprowadzić analizę, która wskaże, gdzie w Elblągu jest obszar zdegradowany, zebrano dane i określono następujące wskaźniki:

- W sferze społecznej:
 - w zakresie bezrobocia:
 - liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1 000 mieszkańców,
 - liczba długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej na 1 000 mieszkańców,
 - w zakresie ubóstwa:
 - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców,
 - udział mieszkań komunalnych z zaległościami czynszowymi powyżej 3 miesięcy w ogólnej liczbie lokali komunalnych [%],
 - w zakresie przestępczości:
 - liczba interwencji policji ogółem na 1 000 mieszkańców (przy czym nie wliczano interwencji dotyczących: zdarzeń drogowych, związanych z COVID'19 i kwarantanną, potwierdzenia danych dla uprawnionego organu, instytucji, udzielenia pomocy dla Systemu Powiadamiania Ratunkowego, Państwowej Straży Pożarnej i innych służb),
 - liczba procedur niebieskich kart na 1 000 mieszkańców,
 - w zakresie wykluczenia społecznego ze względu na choroby lub niepełnosprawność:
 - liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców,
 - liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców,
 - w zakresie bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym:
 - liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1 000 mieszkańców,
 - w zakresie uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym:
 - frekwencja w wyborach prezydenckich (I tura) w 2020 r. [%],
 - liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców,
 - w zakresie zmian demograficznych:
 - zmiana liczby ludności w latach 2016-2021 [%].
- W sferze gospodarczej:
 - liczba podmiotów gospodarczych wg miejsca prowadzenia działalności na 1 000 mieszkańców,
 - stosunek podmiotów gospodarczych, które zawiesiły działalność w latach 2016-2021 do ogólnej liczby podmiotów w jednostce [%],
 - stosunek podmiotów gospodarczych wykreślonych w latach 2016-2021 do ogólnej liczby podmiotów w jednostce [%].

- W sferze środowiskowej:
 - ilość płyt azbestowo-cementowych na km² pow. jednostki [kg/km²],
 - liczba osób narażonych na hałas na 1000 mieszkańców jednostki; w analizie uwzględniono zasięg hałasu dla wartości 55 dB, którego źródłem są: ruch drogowy, kolej, lotnisko, przemysł i tramwaje,
 - wielkość emisji CO₂ na 1000 mieszkańców jednostki [Mg/1000 mieszkańców].

- W sferze przestrzenno-funkcjonalnej:
 - stosunek powierzchni terenów zagrożonych powodzią do powierzchni ogólnej jednostki [%],
 - stosunek terenów poza izochroną 15 min dojazdu do przedszkola i/lub szkoły podstawowej do powierzchni ogólnej jednostki [%],
 - stosunek terenów zielonych, biologicznie czynnych do powierzchni ogólnej jednostki [%].

- W sferze technicznej:
 - stosunek liczby mieszkań komunalnych bez centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej do liczby lokali komunalnych [%],
 - stosunek liczby mieszkań komunalnych bez łazienki i/lub wc do liczby lokali komunalnych [%],
 - liczba budynków urzędu miasta niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na 1 km².

Całość prac diagnostycznych miała następująca kolejność:

- podział miasta na jednostki analityczne, które należy rozumieć jako najmniejsze, niepodzielne na kolejnych etapach procedury obszary miasta, dla których możliwe jest pozyskanie danych niezbędnych do przeprowadzenia analiz,
- określenie listy weryfikowalnych i obiektywnych wskaźników dostosowanych do lokalnych uwarunkowań, obrazujących zjawiska kryzysowe w poszczególnych sferach,
- zgromadzenie i przygotowanie danych do analiz wskaźnikowych, które przeprowadzono we współpracy z: komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Elblągu i jednostkami podległymi, w tym: Elbląskim Centrum Usług Społecznych i Powiatowym Urzędem Pracy w Elblągu; Komendą Miejską Policji w Elblągu i innymi podmiotami,
- przeprowadzenie analiz wskaźnikowych obszaru miasta w układzie jednostek analitycznych,
- określenie obszarów z kumulacją negatywnych zjawisk społecznych,
- wyznaczenie obszaru zdegradowanego, w którym zidentyfikowano, obok nagromadzenia negatywnych zjawisk społecznych, występowanie negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej,
- na koniec: określenie (czyli tzw. delimitacja) obszaru rewitalizacji cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego miasto zamierza prowadzić rewitalizację.

Ustawa o rewitalizacji mówi, że obszar rewitalizacji nie może mieć powierzchni większej niż 20% powierzchni miasta i może być zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców miasta.

Obszar rewitalizacji według ustawy o rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Wskazany na mapie na stronie 2 obszar rewitalizacji, czyli obszar, na którym w Elblągu będą prowadzone przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zajmuje 11,98 km² (co stanowi 15% powierzchni miasta), a zamieszkuje go 28925 osób (27% mieszkańców miasta).